

Iš saulės energijos gaminamos šilumos tiekimo pavyzdinė sutartis



2010 m. rugpjūtis

Projektą „Iš biomasės ir saulės energijos gaminamos šilumos tiekimo viešiesiems ir privatiems pastatams plėtra per energetikos paslaugų sektorių (Bio-Sol-ESCO)“ remia Europos Komisija IEE programos rėmuose (sutartis Nr. IEE/07/264).

Visa atsakomybė už šios ataskaitos turinį priklauso ataskaitos autoriams. Ši ataskaita neatstovauja Europos Bendrijų pozicijai susijusiu klausimu. Europos Komisija nėra atsakinga už šio dokumento informacijos panaudojimo pasekmes.

Turinys

1.1	Iš saulės energijos gaminamos šilumos tiekimo pavyzdinė sutartis.....	4
1.2	Sutartis	4
1.3	Energijos tiekimo techniniai parametrai	4
1.4	Sutarties galiojimo laikas.....	8
1.5	Kiekis	8
1.6	Kaina	8
1.7	Energijos tiekimas	9
1.8	Pagamintos šilumos kiekis	10
1.9	Mokėjimo terminai.....	11
1.10	Papildomos sąlygos	11
1.11	Ginčų sprendimas	12
1.12	Nenugalima jėga.....	12
1.13	Trečiųjų šalių teisės	13
1.14	Reglamentuojantis įstatymas ir jurisdikcija	13

1.1 Iš saulės energijos gaminamos šilumos tiekimo pavyzdinė sutartis

ŠILUMOS, PAGAMINTOS NAUDOJANT SAULĖS ŠILUMOS ENERGIJĄ, TIEKIMO PAVYZDINĖ SUTARTIS

Sutartis tarp <TIEKĖJO> ir <GALUTINIO VARTOTOJO> dėl saulės energijos pagrindu pagamintos šilumos energijos tiekimo į <OBJEKTA>.

Preambulė:

- a) <TIEKĖJO KOMPANIJOS PAVADINIMAS> yra privati / valstybinė bendrovė, registruota adresu <ADRESAS>, įmonės registracijos Nr. XXXX (toliau – tiekėjas);
- b) <GALUTINIO VARTOTOJO PAVADINIMAS> yra privati / valstybinė bendrovė, registruota adresu <ADRESAS>, įmonės registracijos Nr. XXXX (toliau – galutinis vartotojas);
- c) <<ADRESAS> yra objektas (nuosavybės teise priklausantis galutiniam vartotojui ir valdomas galutinio vartotojo), į kurį tiekėjas tieks iš saulės energijos pagamintą šilumos energiją (toliau – objektas).

1.2 Sutartis

- 1.2.1 Tiekėjas sutinka tiekti galutiniam vartotojui, o galutinis vartotojas sutinka pirkti iš tiekėjo iš saulės energijos, pagal nustatytus techninius parametrus pagamintą šilumos energiją toliau sutartyje apibrėžiamu laikotarpiu, kaina ir sąlygomis.
- 1.2.2 Kad būtų palaikoma nenutrūkstama reikiamos kokybės kontrolė, galutinis vartotojas sutinka nepirkti ir nenaudoti saulės energijos iš bet kokių kitų šaltinių ar tiekėjų, išskyrus atvejus, kai tiekėjas negali tiekti energijos ar negali užtikrinti reikalaujamus energijos tiekimo techninius parametrus.

1.3 Energijos tiekimo techniniai parametrai

1.3.1 Saulės energija

Ribinės sąlygos, kurių privalės laikytis energetikos paslaugų kompanija (toliau – ESCo kompanija) ir į kurias atsižvelgdama ESCo kompanija turės priimti sprendimus dėl saulės šilumos jėgainės įrengimo ir eksploataavimo, bus daugiau ar mažiau kintamos. Tiekiant šilumos energiją iš didelės, ant žemės pastatytos jėgainės centralizuoto šildymo tinklui, vykstantys procesai skirsis nuo procesų, kurie vyktų tiekiant šilumos energiją centralizuoto šildymo tinklui iš ant gyvenamojo pastato įrengtos sistemos. Visgi, kad ESCo galėtų atlikti ekonominio pagrįstumo tyrimus, priimti tinkamus sprendimus ir parengti planus, reikės atlikti

struktūruotą audito procedūrą, kuri suteiktų patikimą techninę bazę. Šiame skyriuje aprašytą audito procedūrą rekomenduojama atlikti keliais etapais:

- a) Pirmiausia, ESCo projekto iniciatorius – objekto savininkas ar pati ESCo kompanija – surenka bazinius duomenis, kad galėtų sudaryti bendrąją situacijos ir galimybių įrengiant saulės šilumos jėgainę apžvalgą ir sudaryti sutartį kaip ESCo kompanija.
- b) Objektui tiekiamos energijos sąvoka turi būti nuodugniai išdėstyta apibrėžiant saulės šilumos jėgainės suderinimo su kitais atsinaujinančiais energijos šaltiniais, tradicinėmis technologijomis klausimus ir atitikimą energijos efektyvumo reikalavimams.
- c) Apsilankymas objekte ar statybų aikštelėje turi būti derinamas su visais projekto įgyvendinime dalyvaujančiais partneriais.
- d) Prireikus, turi būti atlikta trumpalaikė matavimų programa (nuo 6 iki 8 savaičių trukmės), siekiant nustatyti energijos efektyvumą.

1.3.1.1 Esminiai matavimo ir tikrinimo procedūrų aspektai

ESCo privalo iširti esminius matavimo ir tikrinimo procedūrų aspektus. Jėgainės matavimo ir tikrinimo procedūromis siekiama, kad ESCo galėtų eksploatuoti ir prižiūrėti saulės jėgainės ilgesnį laiką ir pateikti klientui sąskaitas už iš saulės energijos pagamintą šilumą. Vykdydama matavimo ir tikrinimo procedūrą, ESCo privalo laikytis tam tikrų procedūros tikslų ir reikalavimų, kurie yra taikomi saulės šilumos sistemoms.

Matavimo ir tikrinimo tikslai:

- rentabili jėgainės kontrolė,
- optimalaus jėgainės darbo palaikymas
- šilumos matavimas sąskaitos pateikimo klientui tikslais
- operatyvus gedimų nustatymas

Atitinkami reikalavimai:

- galimybė prieiti prie duomenų apie sistemos būseną nuotoliniu būdu bei nuotolinė prieiga prie valdiklio parametrų
- tikslūs sertifikuoti šilumos skaitikliai
- valdiklio programinėje įrangoje įdiegtos gedimų analizės programos
- nesudėtinga jėgainės nuotolinio stebėjimo ir kontrolės metodika
- valdikliai, tinkami naudoti didelėse saulės šilumos jėgainėse

Saulės šilumos jėgainių valdymas nėra sudėtingas, bet yra tam tikrų tokių jėgainių valdymo ypatumų, į kuriuos būtina atsižvelgti ir kuriais būtina vadovautis siekiant optimalių eksploatavimo rezultatų.

Iš esmės, saulės šilumos jėgainėms galima naudoti vieną iš šių dviejų tipų valdiklių:

- laisvai programuojamus universaliuosius valdiklius
- laisvai programuojamus saulės energijos sistemų valdiklius

Universalieji valdikliai suteikia daugiau laisvės juos konfigūruojant ir praplečiant jų funkcijas, kai norima kaupti, apdoroti duomenis ir įsteigti nuotolinę prieigą.

Laisvai programuojamuose saulės energijos sistemų valdikliuose, kuriuos gamina ties tokiais valdikliais besispecializuojantys gamintojai, jau yra įdiegtos sukonfigūruotos programos, kuriose jau yra atsižvelgta į minėtus ypatumus, todėl valdymas tokiais valdikliais yra daug efektyvesnis. Rinkoje siūlomi keli gaminiai, kurių funkcijas galima praplėsti norint kaupti, apdoroti duomenis ir įsteigti nuotolinę prieigą.

Į saulės šildymo sistemą įvedama saulės spinduliuotė turi būti matuojama, siekiant įvertinti sistemos pagaminamos šilumos kiekį. Spinduliuotės duomenys iš esmės turi būti naudojami kasdien, kas mėnesį arba kas metus tikrinant sistemos pagaminamos šilumos kiekį, todėl nereikės atlikti jokių aukšto lygio matavimų.

Daugeliu atveju matuojama tik bendra spinduliuotė (neatskiriant tiesioginės spinduliuotės nuo sklaidžiosios spinduliuotės).

Galima naudoti vieną iš šių dviejų tipų jutiklių:

fotogalvaninius jutiklius, kurių tikslumas yra ganėtinai ribotas dėl kintančio jautrumo pasikeitus bangos ilgiui; arba daug tikslesnius piranometrų, matuojančius pagal šiluminį efektą. Tikslumo klasės apibrėžtos ISO 9060 standartu, kuris nustato išmatuotos kasdienės spinduliuotės tikslumą su maždaug $\pm 3\%$ paklaida antrinio etalono prietaisams, $\pm 5\%$ paklaida pirmos klasės prietaisams ir $\pm 10\%$ paklaida antros klasės prietaisams. Piranometro jautrumas padidės užsiteršus jutikliui, todėl šį matuoklį reikia reguliariai valyti, atsižvelgiant į vietai būdingas taršos sąlygas.

Be spinduliuotės matavimo, galima pasitelkti duomenis iš palydovinių nuotraukų. Šie duomenys gali būti labai netikslūs atliekant vienkartinį tam tikro momento matavimą, tačiau leidžia gauti pakankamai gerus rezultatus vertinant mėnesio tendencijas. Matuojant pagal palydovinius duomenis, rezultatų tikslumas bus ne daugiau nei 5 % mažesnis nei vietoje gautų duomenų. Spinduliuotės palydovinių duomenų bazė buvo sukurta pagal „Satel-Light“ projektą (www.satel-light.com).

1.3.1.2 Temperatūros matavimas

Nustatant galimus gedimų ir trikdžių šaltinius (pvz. esant pernelyg aukštoms kolektoriaus žadinimo grandinės grįžtamosioms temperatūroms), temperatūra turi būti matuojama keliose sistemos vietose.

Paprastai naudojami PT 100, PT 500 arba PT 1000 klasės platininiai varžiniai termometrai.

Įrengiant temperatūros jutiklius, pagrindiniai reikalavimai yra šie:

- Tarp jutiklių ir matavimui naudojamos terpės turi būti geras šiluminis kontaktas (geriau naudoti gerai sandarintus panardinamuosius jutiklius nei pritvirtinamus jutiklius).
- Kolektoriaus grandinės jutikliai ir kabeliai turėtų būti atsparūs iki 200°C temperatūrai.
- Valdymui užtikrinti pakanka dviejų laidų kabelio. Atliekant matavimus, rekomenduojama naudoti 4 laidų kabelius, kad kabelių ilgis nepaveiktų matavimo rezultatų.

1.3.1.3 Šilumos matavimas

Šiuo metu visame pasaulyje šilumai matuoti naudojami šiuolaikiniai ultragarsiniai šilumos skaitikliai, kurie turi būti naudojami ir šiam projektui. Šio tipo skaitikliuose nėra judančių dalių, todėl skaitikliai nesusidėvi, ilgiau tarnauja ir nepareikalauja iš ESCo kompanijos didelių išlaidų techninei priežiūrai.

Vamzdžiu tiekiamą šilumos energiją matuojama pagal tokią formulę: $Q_p = V_p \times \rho \times c_p \times \Delta T$. Šilumos matuoklių ρ ir c_p vertės yra fiksuotos (tai yra svarbu norint panaudoti tinkamą antifrizo tūrio dalį), jomis galima išmatuoti V_p ir ΔT naudojant tiekiamas ir grįžtamosios temperatūros vertes. V_p matuojamas ultragarsiniais impulsais, be judančių dalių

(matuojamas signalo perėjimo laikas), o temperatūra – PT100 arba PT500 temperatūros jutikliais, atsižvelgiant į konkretų modelį.

1.3.1.4 Siurblio ir vožtuvo būsenos stebėjimas

Jeigu iš spinduliuotės ir temperatūros duomenų paimamos laiko eilutės, taip pat rekomenduojama stebėti vožtuvų ir siurblių būseną, kad galima būtų nustatyti bet kokią valdiklio strategijos neatitikimą.

1.3.1.5 Veikimo tikrinimas tinkle

Daugumoje valdiklių įdiegta veikimo patikrinimo tinkle funkcija, kuri ištiesai tikrina, ar temperatūra ir būsenos atitinka valdiklio programinėje įrangoje nustatytus veikimo kriterijus. Jeigu bent vienas iš kriterijų nebus įvykdytas, jėgainės operatoriui iš karto išsiunčiamas įspėjimas, nurodantis veikimo triktį. Kriterijai, kurie turi būti įvykdyti:

- aukštas apšvitos rodiklis neveikiant siurbliui
- nakties metas, bet siurblys veikia arba kolektorius yra šiltas
- siurblys veikia, o temperatūrų skirtumas tarp kolektoriaus grandinės tiekiamojo ir grįžtamojo vamzdžių yra pernelyg didelis
- siurblys veikia, o temperatūrų skirtumas tarp kolektoriaus ir kolektoriaus grandinės tiekiamojo vamzdžio yra pernelyg didelis
- žemas sistemos slėgis (jeigu matuojamas)

1.3.1.6 Kasdienis jėgainės pagaminamos šilumos kiekio tikrinimas

Kad galima būtų atlikti paprastą jėgainės efektyvumo patikrinimą, reikės parengti kasdienės jėgainės išėigos lyginant su kasdiene spinduliuote kreivę. Reguliaraus eksploatavimo laikotarpiu, matavimo taškai turi išsidėstyti arčiau šių dviejų dydžių tiesinės priklausomybės. Tokios programomis kaip TSOL ar TRNSYS galima sudaryti tikslesnes koreliacijas tarp numatomo sistemos pagaminamos šilumos kiekio, spinduliuotės, apkrovos ir kitų aktualių dydžių. Gauta koreliacija padės geriau įvertinti tikrąjį saulės šilumos sistemų efektyvumą. Toks patikrinimas turi būti automatiškai vykdomas valdiklio programinėje įrangoje.

1.4 Sutarties galiojimo laikas

- 1.4.1 Ši sutartis pradeda galioti <DATA> ir galios <XX> metų (po pirmų šešių sutarties galiojimo mėnesių atliekama oficiali apžvalga, skirta nustatyti, kokių sutarties pakeitimų gali prireikti; vėliau tokia apžvalga yra atliekama kartą per metus). Galutinis vartotojas ir tiekėjas turi drauge sutarti dėl bet kokių pakeitimų. Jeigu tiekėjas arba galutinis vartotojas negali sutikti ar laikytis pakeitimo, bet kuri iš šalių gali nutraukti sutartį po pakeitimo praėjus 3 mėnesiams, jeigu šalis to pageidauja.
- 1.4.2 Ši sutartis gali būti pratęsta abipusiu šalių sutarimu, dėl pratęsimo sutariant likus ne mažiau nei trims mėnesiams iki pradinės sutarties galiojimo laiko pabaigos.
- 1.4.3 Jeigu bet kuri iš šalių nevykdo savo sutartinių įsipareigojimų pagal šią sutartį, kita šalis turi teisę nutraukti sutartį, pranešusi apie tai prieš tris mėnesius, išskyrus atvejį, kai įsipareigojimų nevykdanti šalis atlygino už sutarties pažeidimą, ir kita šalis yra patenkinta tokiu pažeidimo atlyginimu. Jeigu viena iš šalių padarė materialų sutarties pažeidimą, kuris negali būti atlygintas per 10 darbų dienų kitos šalies pagrįstai reikalaujamu būdu, sutarties nepažeidusi šalis turi teisę nedelsdama nutraukti sutartį pateikusi raštišką pranešimą apie nutraukimą.

1.5 Kiekis

Minimalus nuvedamos šilumos kiekis per apibrėžtą sutarties laikotarpį turi sudaryti XX megavatvalandžių (MWh), ir yra lygus prognozuojamam objekto šilumos poreikiui per metus pagal atitinkamam regionui būdingos dienos temperatūros rodiklius. Galutinis vartotojas privalo pirkti šilumos energiją pagal prognozuojamą metinį poreikį ir 1.6.1 punkte nustatytą tarifą, išskyrus atvejį, kai tiekėjas nesugeba tiekti tiek energijos, kad ji tenkintų minėtą šilumos poreikį ne dėl galutinio vartotojo nesugebėjimo palaikyti katilo funkcines galimybes arba priimti tiekiamą energiją. Tiekėjas neprivalo tiekti daugiau energijos nei reikia pagal minimalaus nuvedamos šilumos kiekio poreikį.

1.6 Kaina

- 1.6.1 Galutiniam vartotojui tiekiamos šilumos kaina paremta toliau nurodytu (-ais) tarifu (-ais) iki <METINĖS APŽVALGOS DATA (žr. 1.6.2 sąlygą)>:
- X/MWh eurų už šilumos vienetą minimaliam bendram nuvedamam kiekiui;
 - X/MWh eurų mėnesinis pastovusis mokestis / administravimo mokestis;
 - X/MWh eurų eksploatacijos mokestis dėl darbinio efektyvumo pokyčių

- 1.6.2 Neprivaloma sąlyga [žr. pastabas] (prireikus, ištrinti): Taip pat taikomas papildomas metinis katilo ir pagalbinės įrangos (šilumokaičių, paskirstymo siurblių, išankstinio kaupimo tiekimo mechanizmų) eksploatacijos ir priežiūros mokestis, kuris sudaro XX eurų/MWh, katilui veikiant maksimaliu pajėgumu.
- 1.6.3 Šilumos kaina bus didinama [žr. pastabas] kiekvienų metų <MĖNUO> mėnesį tokia suma, kuri bus sutarta su galutiniu vartotoju ir kuri atitiks 1.4 punkto sąlygas.

1.7 Energijos tiekimas

- 1.7.1 Saulės energija bus tiekama saulės kolektorių sistemomis ir laikoma vandenyje.
- 1.7.2 Rizikos vertinimas ir darbų vykdymo planas turi būti parengti ne vėliau nei likus 5 darbo dienoms iki pirmosios, šia sutartimi nustatytos tiekimo dienos. Rizikos vertinimas ir darbų vykdymo planas rengiami po pirminio objekto apilankymo ir aptarimo su galutiniu vartotoju, atsižvelgiant į galimus pavojus objekte ir galimą riziką, kuri gali būti keliami objekto teritorijoje pėstiesiems, transporto priemonėms ir nuosavybei energijos tiekimo ir iškrovimo metu. Rizikos vertinimas ir darbų vykdymo planas turi būti oficialiai peržvelgiami kartą per metus arba pasikeitus anksčiau objekte nustatytiems pavojams ir rizikoms. Tiekėjas nėra atsakingas už vėlavimus ar nuostolius, atsiradusius dėl galutinio vartotojo kaltės, kai galutinis vartotojas neįvykdė rizikos vertinime ir darbų vykdymo plane pateiktų rekomendacijų.
- 1.7.3 Pristatydamas biomasės / saulės energijos partiją, tiekėjas taip pat privalo elektroniniu paštu arba faksu pateikti galutiniam vartotojui važtaraštį ir kokybės deklaraciją. Popierinė važtaraščio versija turi būti pristatyta galutiniam vartotojui į objektą (-us) kartu su pristatyta partija.
- 1.7.4 Galutinis vartotojas privalo pateikti prašymą dėl energijos tiekimo likus ne mažiau nei XX dienoms iki pageidaujamos pristatymo datos.
- 1.7.5 Jeigu galutinis vartotojas pateikia prašymą dėl energijos tiekimo likus mažiau laikui nei nurodyta 1.7.4 punkte, taikomas papildomas XX eurų mokestis, skirtas padengti skubaus tiekimo išlaidas. Siekiant išvengti abejonių, pareiškiama, kad tiekėjas nėra įsipareigojęs vykdyti bet kokius su pristatymu susijusius reikalavimus, jeigu prašymas dėl pristatymo pateiktas vėliau nei nurodyta 1.7.4 punkte.
- 1.7.6 Atsakomybė už saugykloje esančios energijos lygio patikrinimą ir informacijos teikimą tiekėjui dėl poreikio gauti saulės energijos tenka tiekėjui / galutiniam vartotojui (nereikiamą ištrinti).
- 1.7.7 Jeigu su pirkėju iš anksto nesutariama kitaip, energija turi būti pristatyta tarp XX.00 ir YY.00 valandų arba bet koku kitu iš anksto su klientu suderintu laiku nuo pirmadienio iki XXX (savaitės diena).
- 1.7.8 Jeigu energija negali būti pristatyta užsakyme nurodytomis valandomis, ir tiekėjas negali pristatyti dalies ar viso užsakymo dėl kliūčių galutinio vartotojo objekte, kurių tiekėjas negali kontroliuoti, tiekėjas turi teisę reikalauti kompensacijos, kuri padengtu

transportavimo išlaidas, ir papildomo mokesčio, kuris sudarys XX% prognozuojamo iš užsakytos energijos pagaminto šilumos kiekio kainos, jeigu galutinis vartotojas nepraneš apie minėtą kliūtį likus ne mažiau nei 1.7.4 punkte nurodytam laikui.

- 1.7.9 Kai energija yra pristatoma galutiniam vartotojui, galutinis vartotojas privalo atlikti bendrąją apžiūrą, kad įsitikintų, jog pristatyta energija atitinka reikalaujamus parametrus (žr. 1.8. punktą apie mėginių ėmimą).
- 1.7.10 Jeigu bendrosios apžiūros metu nustatoma, kad biomasės / saulės energija neatitinka sutartų parametrų, galutinis vartotojas turi teisę atsisakyti visos partijos. Jeigu energiją įmanoma patikrinti tik po to, kai ji pateks į energijos talpyklą, galutinis vartotojas pasilieka teisę atsisakyti biomasės / saulės energijos per 24 valandas nuo pristatymo momento. Galutiniam vartotojui atsisakius energijos, tiekėjas privalo kuo greičiau savo sąskaita pakeisti energiją, kad katilas veiktų be pertraukų.
- 1.7.11 Tiekėjas įsipareigoja nedelsdamas išvalyti išsipylusį kurą iškrovimo metu ir parūpinti tam reikiamus įrankius.
- 1.7.12 Tiekėjas yra visiškai atsakingas už kurą, kol visas kuras bus perpiltas į saugyklos talpyklas.
- 1.7.13 Perimdamas nuosavybės teisę į saulės energiją, galutinis vartotojas įsipareigoja užtikrinti, kad biomasės / saulės energija atitiks reikalaujamus aplinkosaugos parametrus, sistema neviršys apatinio šilumingumo ir, tuo pačiu, iš biomasės / saulės energijos pagaminamos šilumos kiekio. Tiekėjas nėra atsakingas už bet kokius nuostolius ar saugyklos gedimus, jeigu galutinis vartotojas nesilaikė 1.7.13 punkto reikalavimų.
- 1.7.14 Tiekėjas įsipareigoja užtikrinti, kad visos saulės energijos, kuri bus tiekama pagal šią sutartį, šaltinis bus [nurodyti šaltinį].

1.8 Pagamintos šilumos kiekis

- 1.8.1 Už reikiamo šilumos skaitiklio, skirto pamatuoti katilo šilumos atidavimą, įrengimą ir eksploatavimą yra atsakingas galutinis vartotojas (jeigu sutartinis susitarimas nebuvo papildytas 1.6.2 sąlyga, nes tokiu atveju atsakomybė tenka tiekėjui).
- 1.8.2 Kasdien pagaminamos šilumos kiekio registrą tvarko galutinis vartotojas, kuris privalo sutartu formatu pateikti registracijos žurnalą tiekėjui (spausdintine ir (arba) elektronine kopija) kiekvieno mėnesio XX dieną, kad tiekėjas galėtų išrašyti sąskaitas faktūras, išskyrus atvejus, kai tokie duomenys yra fiksuojami nuotoliniu telemetrijos principu – šiuo atveju galutinis vartotojas privalo pateikti tiekėjui telemetrijos įrašus.
- 1.8.3 Kilus nesutarimui dėl pagamintos šilumos kiekio, kurį užregistravo galutinis vartotojas, tiekėjas turi teisę pareikalauti nepriklausomo pagamintos šilumos duomenų patikrinimo (taip pat išbandyti šilumos skaitiklį). Bet koks nesutarimas sprendžiamas 1.12 punkte numatyta tvarka.

- 1.8.4 Galutinis vartotojas įsipareigoja reguliariai valyti ir išmesti pelenus pagal katilo gamintojo rekomenduojamą eksploataavimo ir priežiūros grafiką, siekdamas užtikrinti, kad šilumą perduodantys paviršiai būtų švarūs, o katilas veiktų optimaliai. Jeigu tiekėjas neprisiėmė sutartinių įsipareigojimų dėl katilo ir pagalbinės įrangos priežiūros, tiekėjas nėra atsakingas už bet kokius nuostolius, gedimus ar sumažėjusį tiekiamos šilumos kiekį, kurie atsirado dėl to, kad galutinis vartotojas nesilaikė šio punkto sąlygų.
- 1.8.5 Už katilo ir pagalbinės įrangos priežiūrą pagal gamintojo rekomenduojamą priežiūros grafiką yra atsakingas tik galutinis vartotojas (jeigu sutartinis susitarimas nebuvo papildytas 1.6.2 sąlyga, nes tokiu atveju atsakomybė tenka tiekėjui).
- 1.8.6 Tiekėjas nėra atsakingas už katilo prastovą ir eksploataavimo trikdžius, kurie atsirado dėl prastos priežiūros, katilo netinkamo / aplaidaus naudojimo ar katilo defektų. Šiuo atveju, visos išlaidos, kurias tiekėjas patyrė dėl to, kad negalėjo tiekti šilumą, turi būti padengtos galutinio vartotojo taikant 1.6 punktu numatytą tarifų struktūrą.
- 1.8.7 Jeigu dėl tiekėjo nesugebėjimo tiekti saulės energiją galutiniam vartotojui teko panaudoti rezervinę iškastinio kuro varomą sistemą, tiekėjas privalo mokėti už rezervine sistema pagamintą šilumą, kol bus atkurtas saulės energija sušildyto vandens tiekimas į katilą. Jeigu galutinis vartotojas neturi rezervinės sistemos, tiekėjas taip pat privalo savo sąskaita laikinai išnuomoti šildymo įrangą.

1.9 Mokėjimo terminai

- 1.9.1 Tiekėjas išrašys galutiniam vartotojui sąskaitą faktūrą kiekvieno mėnesio XX dieną, remdamasis 1.6 punktu numatyta tarifų struktūra.
- 1.9.2 Mėnesinis mokestis turi būti pervestas per XX dienų nuo sąskaitos faktūros datos.
- 1.9.3 Jeigu sąskaitų faktūrų mokėjimas vėluoja, tiekėjas turi teisę atsisakyti toliau tiekti energiją, kol bus apmokėtos visos vėluojamos apmokėti sąskaitos faktūros.
- 1.9.4 Vėluojamoms sumokėti sumoms taikomos palūkanos, skaičiuojamos pagal XXX banko kasdien skelbiamas bazines palūkanų normas, pridėjus X%.

1.10 Papildomos sąlygos

- 1.10.1 Tiekėjas nelaikys galutinio vartotojo atsakingu už bet kokią žalą kuro ir degimo įrangai, kuri atsirado dėl tiekėjo kaltės arba dėl to, kad buvo naudojamos skiedros, neatitinkančios 1.3.1, 1.3.2 ir 1.3.3 punktais nustatytus parametrus.
- 1.10.2 Tiekėjas privalo įsigyti XXX eurų civilinės atsakomybės draudimą.
- 1.10.3 Tiekėjo atsakomybė pagal šią sutartį (įskaitant žalos atlyginimo nuostatas) yra ribojama [žr. pastabas].

1.11 Ginčų sprendimas

- 1.11.1 Kilus ginčui dėl pristatymo, energijos kokybės ar kitų klausimų, abi šalys įsipareigoja siekti bendro sprendimo konsultacijų ir pasitarimų principu. Jeigu šalis keltina pateikti pretenziją kitai šaliai, tokiu būdu pradėdama ginčą, ji turi pateikti tokią pretenziją raštu. Kita šalis privalo raštu atsakyti į tokią pretenziją per 5 darbo dienas nuo pranešimo apie galimą ginčą gavimo. Jeigu galimas ginčas yra susijęs su galutinio vartotojo ar tiekėjo objekte kilusiomis vietinio pobūdžio problemomis, bendras susitikimas tame objekte turi įvykti per 8 darbo dienas nuo pranešimo apie galimą ginčą pateikimo kitai šaliai.
- 1.11.2 Kai bendras sprendimas priimamas po vieno ar daugiau susitikimų, įskaitant susitikimą objekte (jei aktualu), jis turi būti užfiksuotas raštu ir pateiktas abiem šalims.
- 1.11.3 Jeigu po kelių bandymų bendro susitarimo nepavyko priesti, šalys bandys išspręsti ginčą per tarpininkus, pagal XXX institucijos reikalavimus. Jeigu šalys nesutarė kitaip, tarpininką paskiria XXX.

1.12 Nenugalima jėga

- 1.12.1 Jeigu šalis įvykdė 1.12.3 punkto sąlygas, ji nėra laikoma atsakinga už šios sutarties pažeidimą, įsipareigojimų pagal šią sutartį nevykdymą arba vėlavimą įvykdyti (remiantis 1.12.4 punktu įsipareigojimams įvykdyti skirtas laikas turi būti atitinkamai pratęstas), jeigu taip atsitiko dėl ar yra susiję su veiksmais, įvykiais, praleidimais ar nelaimingais atsitikimais, kurių šalis negalėjo kontroliuoti (nenugalimos jėgos aplinkybė), įskaitant, bet neapsiribojant, šiuos atvejus:
- a) stichinės nelaimės, įskaitant, bet neapsiribojant, gaisrą, potvynį, žemės drebėjimą, vėtrą ar kitas gamtos stichijas;
 - b) karas, karo grėsmė ar pasiruošimas karui, ginkluotasis konfliktas, sankcijos, embargo, diplomatinių santykių nutraukimas ir panašūs veiksmai;
 - c) įstatymų laikymasis;
 - d) gaisras, sprogitas ar netyčinė žala;
 - e) ekstremalios nepalankios oro sąlygos;
 - f) statybinių konstrukcijų sugriuvimas, jėgainės įrangos, mechanizmų, kompiuterių ar transporto priemonių gedimas;
 - g) darbo konfliktai, įskaitant, bet neapsiribojant, streikus, protesto veiksmus ar lokautus;
 - h) tiekėjų ar subrangovų (išskyrus tuos, kurie priklauso šalies, siekiančios pasinaudoti šia sąlyga, grupei) funkcijų nevykdymas; ir (1) komunalinių paslaugų tiekimo nutraukimas ar triktis, įskaitant, bet neapsiribojant, elektros energijos, dujų ar vandens tiekimo trikdžius.

- 1.12.2 Kita šalis laikinai galės nevykdyti įsipareigojimų, atitinkančių tuos įsipareigojimus, kurių negali vykdyti nenugalimos jėgos aplinkybių paveikta šalis.
- 1.12.3 Nelaikoma, kad nenugalimos jėgos aplinkybės paveikta šalis pažeidė šią sutartį, su sąlyga, kad:
- paveikta šalis nedelsdama raštu pranešė kitoms šalims apie nenugalimos jėgos, dėl kurios šalis negali vykdyti arba vėluoja vykdyti savo įsipareigojimus, pobūdį ir mastą; ir
 - šalis nebūtų galėjusi išvengti nenugalimos jėgos aplinkybės poveikio net, jeigu būtų ėmusi atsargos priemonių, kurių būtų pagrįstai privalėjusi imtis, jeigu būtų žinojusi apie artėjančias nenugalimos jėgos aplinkybes, bet nesiėmė; ir
 - šalis įdėjo visas įmanomas pastangas, kad galėtų sušvelninti nenugalimos jėgos aplinkybės poveikį ir vykdyti savo įsipareigojimus pagal šią sutartį tiek, kiek tai būtų įmanoma, bei tęsti savo įsipareigojimų vykdymą artimiausiu įmanomu laiku.
- 1.12.4 Jeigu nenugalimos jėgos aplinkybė be pertraukų tęsiasi ilgiau nei šešis mėnesius, bet kuri iš šalių gali nutraukti šią sutartį, raštu pranešusi apie tai visoms kitoms šalims prieš 14 dienų. Praėjus šiam pranešimo laikotarpiui, sutartis bus nutraukta. Toks nutraukimas neturės jokios įtakos šalių teisėms dėl prieš nutraukimą įvykusio sutarties pažeidimo.

1.13 Trečiųjų šalių teisės

- 1.13.1 Asmuo, kuris nėra šios sutarties šalis, neturi jokių šia sutartimi suteikiamų ar su sutartimi susijusių teisių.

1.14 Reglamentuojantis įstatymas ir jurisdikcija

- 1.14.1 Ši sutartis ir bet kokie iš jos kylantys ar su ja ar jos esme susiję ginčai ar pretenzijos yra sprendžiami ir tvarkomi XXX įstatymo nustatyta tvarka.
- 1.14.2 Šalys neatšaukiamai sutaria, kad XXX teismams bus suteikta išskirtinė jurisdikcija sprendžiant su šia sutartimi ar jos esme susijusius ar iš jų kylančius ginčus ar pretenzijas.

Sutartis sudaryta <DATA>

Vardas, pavardė..... Pareigos.....
(<GALUTINIO VARTOTOJO vardu>)

Vardas, pavardė..... Pareigos.....
(<TIEKĒJO> vardu)